

Hrvatska hitno mora osnovati CBRNe postrojbe!

Autor Āasopis Zaštita
Subota, 03 Srpanj 2010

CBRNe doktrina ništa je drugo doli dogovoreni našin suradnje vojske, policije, obavještajno-sigurnosnog sektora i sustava zaštite i spašavanja, ali i privatnih zaštara, u zaštiti od nuklearne, radiološke, kemijske, biološke i eksplozivne ugroze . Kada bismo sustav nacionalne sigurnosti prihvatili na taj našin, stvari bi bile puno jednostavnije jer na svijetu nema tako bogate dr̄zave koja si mōže priuštiti posve neovisne sve te segmente sustava sigurnosti

ABKO, NBKO, ABC, NBC, HAZMAT... tek su neke od kratica kojih se mnogi sješaju ponajviše iz vremena "hladnoga rata". Iako do "sukoba svjetova" u obliku nuklearnog rata SAD-a i SSSR-a nikad, srešom, nije došlo, prijetnje šovješanstvu danas su jednako velike, ako ne i veše, uozbiljene kroz brojne teroristiške organizacije diljem svijeta. Danas su sve te kratice obuhvašene jedinstvenom kraticom novog sadr̄zaja, a osuvremenjeni pojam glasi CBRN defence, ili pak CBRNe defence ako se cijelom problemu doda i problem modernih visoko brizantnih eksploziva. U povodu tzv. nuklearnog summita odr̄zanog u Washingtonu u organizaciji predsjednika SAD-a Baracka Obame, o suvremenim metodama obrane od kemijskog, biološkog, radiološkog i nuklearnog orūlja razgovarali smo z. dr. sc. Zvonkom Orehovcem, umirovljenim brigadirom Hrvatske vojske.

Mōžete li nam uvodno objasniti sam pojam CBRNe, koliko je star i što tošeno znaši?

To je termin novijeg datuma. Prve postrojbe protukemijskog, biološkog, radiološkog, nuklearnog i eksplozivnog djelovanja nastale su nakon napada na SAD 11. rujna. Prije toga su, takošer u SAD-u, u sklopu Nacionalne garde djelovali tzv. Hazmat timovi ("Hazzard Material Teams") koji su se bavili problematikom opasnih tvari, ali samo u industrijskom te u smislu ugroza opše namjene. Godine 1998. upravo je Hrvatska bila domašin prvog kongresa na kojem se govorilo o tzv. granišnim slušajevima. Tad smo pošeli upozoravati da ne morate nekog napasti kemijskim orūžjem, veš je dovoljno konvencionalnim orūžjem napasti njegovu kemijsku industriju, jer bi posljedice bile iste, ako ne i veše! Zahvaljujuši upravo tome Kongresu i vjēžbi u Kutini, jedan je Amerikanac film o tome odnio u ameriški Senat gdje je izlobirao da tadašnji "hazmat timovi" prerastu u specijalne postrojbe za hitne intervencije u slušaju ugroza NBK-orūžjem i NBK-terorizma. Kasnije, osobito nakon 11. rujna 2001., vešina je dr̄zava prihvatila tu taktiku, tj. doktrinu obrane jer je shvašeno da bez nje nema brzog i pravilnog odgovora. Ubrzo su te postrojbe promijenile ime š prišiven im je dodatak CBRNe.

S obzirom da su mnoge dr̄zave i prije imale slišne postrojbe u sastavu

vojske ili policije, u èemu je razlika u odnosu na staru praksu?

Istina, sve su države veæ imale antiteroristièke policijske specijalne postrojbe kao i specijalne jedinice u vojsci. Ali kad imate ugrozu kemijskim, biološkim, radiološkim ili nuklearnim sredstvima, - što nužno ne znaèi NKB oružjem veæ svakom ugrozom s NKB materijalom koji netko želi upotrijebiti kao sredstvo ugroze - postavlja se pitanje struènosti intervencija. Naime, antiteroristièka policijska jedinica uspješno æe reagirati, ali se neæe znati pozabaviti sredstvom ugroze. Ako pak u akciju krenu samo ABK-ovci, oni nemaju udarnu moæ antiterorizma. CBRNe-timovi spajaju te dvije komponente u cjelinu èija je osnovna svrha da – poput vatrogasaca i ostalih specijalnih postrojbi s 24-satnim dežurstvima – interveniraju po pozivu. Ako nije došlo do štete, moraju je sprijeèiti, a ako je šteta nastala, moraju sprijeèiti njeno širenje. Te se postrojbe ne bave evakuacijom, zaštitom i spašavanjem, nego imaju zakonom utvrðene procedure pozivanja i postupanja. Da bi se aktivirale, ne treba zvati Sabor, Vladu ili predsjednika. Kada dobije zeleno svjetlo za pokret, postrojba CBRNe kreæe i nikog ništa ne pita. S teroristima se obraèunava oružjem, po potrebi ima i pregovaraèe, ali o tome se odluèuje na licu mjesta, i to samo ako nema opasnosti od eksplozije NBK-sredstva. Temeljni je zadatak postrojbe CBRNe neutralizirati teroriste i osigurati zonu, a prate je ostale postrojbe koje nadopunjuju njeno postupanje – meðu njima su specijalisti za radiološko, nuklearno, kemijsko i biološko oružje, dekontaminatori, lijeènici i drugi. Ti "drugi" razlikuju se od države do države - po broju, velièini i namjeni.

Cijeli èlanak proèitajte OVDJE!